

Chajim aus Lissa

Orekh ayim hi be-Atsirat ha-magefah ...

Frankfurt/Oder: [Verlag nicht ermittelbar], 531 3. evet [20. Dezember 1770]

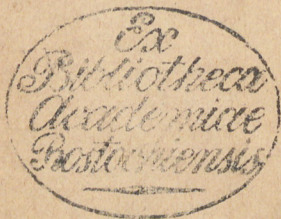
<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1974647889>

Druck Freier Zugang

ע
בש
מו
גכ
לה
כח
הק
הק
כמ
ת
כו
ב
ב
ז
מו
כב

אורח חיים
היא
בעצירת המגפה

עצרת היא לה' והתורה נתן רשות לרופא לרפאות ואלו הם
רפואות בדוקות מגדולי רופאים דאקטורים שגדלו
בזמן בכמה אוניברסיטטין וסכימו ע"ז גברי דאיתמחו
מועחים לרבים גדולי ופורסמים בכל העולם דאקטורים דק"ק
ברלין יע"א כאשר באו בעצמם על הצתום וזה לשונם .
גם אכתנו מסכימים מהנהגות ורפואות מס"י כללים הללו
מצוה לפרסם להביאם לבית הדפוס והמה דוק"ק ומנוסים
להגיל כפשוטו בעז"ה . ברלין כיו' יו"ח ט"ו כסליו תקל"א לפ"ק
כאום לוי בנימין רופא דק"ק ברלין יע"א :
הק' גורדכי בן כהרר ליפמן בלאך רופא :
הק' יהודה ליב בן כהר"ר אלי' יצ"ו המבונה דאקטור הירשל :

כמאמץ והמביא לבית הדפוס ה"ה האלוף התורני הנעלה כה"ר
חיים מליסא ודירתו בק"ק פרכוס במדינת מעקליבורג :

נדפס בק"ק פ"פ דאדר

ברשיון נגיד קציני הקהל דקהילתנו יצ"ו .
בהסכמת רוני נגיד הקהל דק"ק ברלין
בצירוף ב"ד היפה דשם : כמבואר מע"ד
אסדרותא של הנאון הגדול המפורסם
מוה"ר יושע שפירא נר"ו . בעל המחבר

ספר איבע שיטות ושי"ת : *Ogtychsen*

לאורן נדקס חיים תכוצא לפ"ק . כגמר מיום
יום ס' ג' טבת :

*Libelli receptionem meam quare in Butowische Critische
Sammlung, I. 3. 4. N. 108, v. 2. 1774. Baldinger, lat. in
Magazin für die A. V. N. 6. 2. 1774. Reception ganz abgedruckt.*

הגם ידענו כי אין דרך להדפיס הסכמה על קונטרס קטן
 אמנם מרוב ענותנותו של יה"שעה"ה הרב הגאון הגדול
 המפורסם מה"רד"ו ישע שפיראנ"י בוודאי מחל על כבודו
 לבעבור מצוה גדולה זו

שפתי דעת כדור מכלול . לא תיכב ספרותא דילי . לאשר
 שחלני המורני כהרר חיים מפא"כים במעקל בורג
 לברר את הדבר בכדון סגולת ורפואות שנדפסים בק"ק פפ"ד
 על ידו . אחת תיכון לעד שבהיות בק"ק ברלין בפני נכתב
 ונחתם ח"י הרופאים על ח"י כללים חלו . הנאמרים מרופאים
 מומחים להמצות אורח חיים למעלה למטה לזמן . ור' חסדאי
 משה מחסם מפנה שלע"ע במדינת פליקר"ל והיא שמירה מעולה
 חף לשאר חלאת המהלכת ר"ל . וגם ידעתי הטיב שרונני
 כג"ד הקהל דק"ק הכ"ל נתנו תוקף רשיון שלהם להדפיס ח"י
 כללים חלו . וכב"ד יפה דעם הסכימו דעתם למצוה רבה זו
 וחף הם גזרו ואמרו על כל אדם מישראל שידפיס עוד פעם
 תוך ח' חדשים חיים כמות הדפוס דבחי' דתא . הוא בכלל מלוי
 הגבול . וחף ידי תכין בזה שמלילה לשום אדם להשיג גבולו
 של עולם להדפיס או להעתיק תוך ח' חדשים בכל והשומע תבא
 עליו ברכה . היום יום ח'ו' טבת תק"א לפ"ק החותם פה
 פפ"ד חק"ק ישע שפירא חב"ד דק"ק ואכבוד לחווי"פ ח"ל ע"ע :

הקדמת המאסף

מי חסדי כי באתי עד הלום עיר מלופה ברלין מאת
 ה' היתה זאת יד ה' כגע' בי וסימא את עין
 עבדו חסכו עיני מראות כמתשבים הסכנו ואין כוגם
 לי עד שזכרתי לבתה רגלי לחלוא תרופה למזורי
 ואני כבואי לק"ק הכ"ל לא עזב ה' מקדושתתי שמלאתי
 סן בעיני גבאי נדקה דביקור חולים מופלגי תורה
 זקנינים

הקדמת המאסף

וקצינים דק"ק ברלין זה טיבו עמדי המציאו לי רופאים
מומחים עד כי תרפאתי **בעזה"ר** . רפואה שלימה
זה יסלים שנותם בטוב ובנעימים . עד עמוד הכתב
לאורים ותומים והואיל דאתרחש לי ניסא גמרחי כלכי
אעזור כגבור חלני לעסוק כדבר מצוה לזכות את הרבים
זה עלה על רעיוני ראשונה . להמציא מפי דאקטורים
מומחים מפורסמים רפואות וסגולות בדוקות ומבוססות
להנצל מן המגפה שלע"ע במדינת פולין ר"ל בעו"ה וגם
להיות לעם משאר תלמים רעים המהלכות הכלה רבה
למשווא ומחנקות . ומן השמים קשיווני . שמצאתי את
שאהבה נפשי להוציא מבית אל הפועל מחשבותי ורעיוני .
זכרם וזכור לטוב להאליפי רוזני נגידו טפסרי הקהל
דק"ק ברלין יע"א ולאליפי נגידו הקהל דק"ק פ"דא
שנתנו רוס רשיון שלהם להדפוס את כל נכחת רפואות
וסגולות האלו ולפרסם בכל העולם . גם הרבנים
כ"ד יפה דק"ק ברלין גזרו כתוקף גזירתם לבל יסיגו
גבול עולם . להחזיר ולהדפיס תוך משך חצי שנה
מיום כלות הדפים וחזו מאן גברא רבא קא מקהידעל
כל זה . ה"ה אדונינו מוריכו ורבינו הגאון הגדול
המפורסם מופת הדור מוהר"י שפירא שהיה אור תורתו
זורק במדינתו מדינת מעקלין בורג . ולע"ע הולך
ונקט חזר לעירו אשר נהקבל לאב"ד ור"מ דק"ק
זאבלודאווי יע"א .

כמה טרחות ויגיעות היה לי על זה : ומשמים
הקבימו על ידי שכל הרופאים מפורסמים
גדולים

הקדמת המאמר

גדולים דק"ק ברלין הסכימו לדעת אחת וזרזו בדבר מצוה
דכה זו לפרסם בכל העולם לו שמונה עשר כללי' שיצא על
הכלל כלו בכל המדינות ובפרט למדינות פוילין דבר
גדול הוא להדפיס בכתב ובלשון אשורית וככתבם
ובלשונם העתקתי בלשון פלאכיית למען דעת כל הארץ
היה ויהי' הדבר מצוי כיד איש ואשה כקטן כגדול
כלל גדול זה כל המקומות שיכתבו ע"פ הכללים הללו
ואפי' אחד בעיר שיעיר לכו להכתוב כן יהי' לו כוודאי
בעז"ה לשמירה מעולה גדולה ומי שיעשה מקצתו אפי'
אחת מהם מח"י כללים הללו אולי יוכל כפשו . וכתיב
וכשמרתם את כפשותיכם צריך האדם לעשות שמירה
מעולה לפשור וראו וכשמחו בכל יכולת פעולתו :

ועל פעולתו אחת בטוח אני בטקט ורחמי
| בני ישראל שיגמלו קדש

ויקנו קונטרס קטן זה בעין יפה וטוב עין הוא יבורך
גבר ואקיים ברכה ושלוש מה' שהשלוש שלו ישים שלום
בארץ וישמור מכל נזק וזרה . ובא לציון גואל
בימינו כמהרה כאום קיום מליכא ולע"ע דירתי במ"ב :

ברם על הטוב יזכר שם הדאקטר מומחה הנכור

כהר"ד ישראל בהמרום התורני המופלא

בה"ר יוסף משוערין במעקל כורג שהתחיל במצוה זו

ומפיו ילארוב הדברים המדברים כאן בהנהגת

מניעת המגפה :

עצירת המגפה

כמה פעולות ורפואות למנוע
חשש המגפה מכל אדם ובפרט
לע"ע במדינת פולין והוא טוב
גם כן לשמירה מכל חלאת
המהלכת בעיר ח"ו :

א הירא לנפשו ורגילו לשחות בשעת הסכנה
ע"פ רוב חומץ ויין או חומץ משכר
ודבש מעורב במים דרך מינוע לא חזק ולא רפה או
ישתה מים מעורב ביין אדום :

ב אם נפשו של אדם קלה במשקה הכ"ל ישתה
הכל מי תפוחים חמוצים או שאר מי
פירות חמוצים ועכ"פ חצי יום ממסקין הכ"ל וחמיונים
שכר פשיט מצינו משכר וירבה לפחות כל יום סך כל
המשקין עד ערך כ' אוג' קווארט וכל המרכה משוכה
ועכ"פ ימנע בשתיית ויין שרף ושאר כל המשקין
המשכרים וירחיק עצמו מרפואת המשלשלים הרבה או
המביאים לידי זיעה הרעה שמחלים בגוף :

ג ערך יום שלם מעת לעת וישראל יחד במקוה
מבוס' חומץ וקאנפור וירק ויערמיט שקורין
ברוסיא פעלון על ערך ח' ליטרא חומץ חזק וימים חזכו
מלא יד ויערמיט ובמשקל אדום זהב קנפור וישתה מזה
שקרים מלא כף גדול ועוד פעמים ביום או ישחט כן

ריין

()

עצירתו המגפה

דיון וזיון כי כל דברים החמוצים הם המגרשים את
הקשש ואת כמה קלחת :

ד מה טוב לשמוע כל המשקין הנ"ל ימים
חובו ג"כ פיטריאל זיורע

הנקרא בלשון ליטאיון מפיריטום פיטריאלי וישכשך
זה תוך המשקין ושוועורו כדי שיחמין המשקה היטיב
השומע שחר ומי' ימים תוכו כ' טראפין על ערך קווארט :
ה ירגיל אדם ליקח בכל שבוע קרע מארטארטרע
שיעור הדוע לרופא כדי שישלם מעט

ועכ"פ יקח קווינט ריעבארברע או יקח קזי מזה וקזי
מזה ומה טוב שיקח בכל יום א' קווינט כינע רינדע
ונקרא לפעמים באפטיק פרוביינסע רינדע :

ו בסדר אכילה ימעט באכולת בשר
וירגיל לאכול דברים

החמוצים וגם דברים חמרים קצת אכל לא ימים הרבה
במאכל מדברים המריפים כפלפלון ושאר בשמים קדומה
לו . וכל המאכלים לא ואכל הרבה עד שנפשו קצה וכן
לא ירעיב נפשו ולמי יצא ופשיטא למעט בהעניה כ"א
העניה קובה רבה :

ז סדר הלבישה אם אפשר לאדם שלא
ללבוש בגדי צמר

ופשיטא דברים השעירים שנקרא פעלץ ווערג הוא מה
טוב כי אלה הבגדים ממשיכים לתוכם שיכוי האוירים
ומהדקקים בהם זמן רב ובכל זה חלילה לו שיצנן גופו כ"א
ילבוש בגדים חמרים שיחס לו היטיב :

ח ילבש חלק לכן חדור ובכל המלבושים ומאעות
מה

עצירת המגפה

מה טוב כל עת יהיו בגדיו נקיים :
ופשיטא הקצבים ירחצו סרחון בגדיהם' וטוב לשפוך
חומץ על אבן מלוכן ויפשוט חלוקו לבן ושאר בגדיו על
אזר חומץ זה טרם לבושתו :

מ סדר דירת האדם שמירה גדולה ורבה
היא שכל שקרית .

יפתח החלונות וגם הפתח שכנגדו יחליך אנה ואנה כדי
שע"י צוק לופט ירחוק האויר מעופש לחץ וכבי אדם
חמושים בראשם בשעת הצוק לופט יעמדו חזק לבית .
ואח"י ישים חומץ בקערה ע"ג גחלים וישים בחומץ
לארבערין וגם שאר עשבים או בלומין או בשמים
המריחים היטיב ויתבטל החומץ באמצע הבית ויתפשט
ריחו בכל פינות הבית וכמוכן יעשו בכל החדרים
וטוב לעשות כן עכ"פ פעמים ביום ופשיטא במקום
שרבים מצוים כיותר כגון בבה"כ ובה"מ ובבית מלמדי
תינוקות וב"מ בבית הטבחים וכבי מטבחים ובמקומות
שמטבגין שמנוניות ובכל המקומות שיש שם סרחון או
ישפוך חומץ על אבנים מלוכים בכל החדרים הב"ל וטוב
ג"כ להבעיר פולווער וגפרית בהחדרים הב"ל מי שאין
חושש לריחוד . ויהי' רגיל ביום כפתח פתוח או
חלונות פתוחים :

י לא ידורו הרבה יחד ופשיטא בשעת שינה
שמרוך הכל פיהם משתנס האויר וכן
הבהמות ועופות יהיו תמיד חזק לבית וירחוק מביתו כל
החיה וגם מרחוב שכנגד החלונות . ובימי
החורף לא יתמם הבית הרבה ויראה שיהי' תמיד קרקע
הבית

עצירת המגפה

הכית מכונג היטיב . ומה טוב מאוד הנכל הרחובות
ושוקים ישפכו חומץ רב על אבנים מלונבים או להבעיר
בחוכם הדיר פולווער אונגפרות כל המרבה הוא משוכה :
ר"א לא יהי רגיל לכנס להזיע במרחץ או
לרחץ עצמו במים חמים ומה טוב
לרחץ במים קרים הוא משוכה לחיזוק הבוף ומה טוב
שירחץ את כל כשרו במי מלח לשעמים או בחומץ מעורב
במים אבל לא ישמש גופו בכורית כלל

יב מעשה האדם ותהלותיו יעשה
בדרך החמוצת לא

ושב בטל ולא יעבוד עבודה קשה שמחליש הבוף ומה טוב
שיטייל כל יום שעה או שתיים בשדות וכרמים ופעולה
רבה לכל היום הרחבת הלב ולא ישים על לבו שום עצבות
ופשיטת שלא לכעוס ואם הכעיס יקח מהרופא תיכף
בידר שלאק פולווער וגם הקרדה מסלקת הדמים ואם
החריד ישתה תיכוף טיג מפלדער בלומץ עם דבש
ועב"פ ישתה טע פשוט עם דבש ואם הוא שעת שקרית
ישים בו חומץ ג"כ וטוב לכל אדם להרגיל עצמו בשתית
ענן טובאק ולא יבלע רוקו כ"א ירכה לרוק לחץ :

יג אם ח"ו החלה האדם קצת ומרגיש סיכוי
באצטמוכא יקח תיכוף קווינט
קרעמאר טארטרע ושילש קווינט סיפעאקאולאח
פולווער כדי שיקח לחץ ואם אי אפשר לו להקיא או
שראה הרופא שעשה כן להרכה חלאים והקיאויפה
ואעפ"כ מתו רובן יתן הרופא להכא תיכוף בתחלת
התלאת שני לוט קרעמאר טארטרע כדי שישלש .

וכו

עצירת המגפה

וכמו כן אם מרגיש האדם קולי ראש והדמים מודיעים
שניכרים בנשר ונראים הגידים כנפוחים ימהר
להקזיז דם אכן אם ביטל מאדם זה מיד כל הכוחות
ביום א' שהחלה עד שלא יוכל קום ממיטתו אז לא
יקיז כלל שאלות רופא מומחה ואם רואה הרופא
שהקזיז לדרכה אנשים ומתו רוכן לא יקזיז להבא כלל :

ר"ד סימנים מוכהקים לאנשים שחלו ממגפה
ח"ו נראים בהם כמין ביולין

מחבורה ולמטה סמוך לירך או סמוך לזוואר ולפעמים
נראים בהם כמין פלעקין קטנים ככתם גזונים וקצת
סימן טוב הוא אם הם אדומים ולפעמים סימן למגפה
קולי מעים או יבשות הלשון וגם סימן כוכד הנשימה
או שמוציא דם מחיריו ועוד סימן גדול הוא אם ביטל
כל הכוחות מהחולה ביום ראשון או נראה בו תיכוף
טירוף הדעת . וסימן מוכהק הוא לאחר מיתה
כשחקרו מחר או נראים בו כמו שטריפין גדולים
שחורים או כל"א וגם בעודנו חי השטריפין סימן
למגפה ר"ל :

מ"ן אמ ח"ו כבר החלה כששזה לא יאכל'בשר
ולא תלב לא כל דבר היוצא מבהמות

ועופות אבל מיני פירות וירקות ועשבים טובים הם
ופשיט' פירות החמוצים והמטוגנים וכגון פלוימן
וקארשין יבשים ומה טוב מכושלים . וכפעם ההוא
לא ישתה משקין המשכרים כלל כ"א מה טוב ששתה
ממשקין החמוצים הנ"ל וישים כתוכו הרבה פיטריאל
זיוערוואח"ז ישים בו זוקר ודבש כל זרבו גם השותה

מי

עצירת המגפה

מי הפוחים תמוזים הוא מה טוב יותר מלאקריץ
 ושאר משקין . וישתה כל המשקין שבעולם כשהם
 צונקין דוקא כ"א פעמים ביום ושימו להחולה אחיה
 משקה חם כגון טיף וכדומה . ובשעת החלאת יעשו
 בבית החולה הדיר ביום צוק לופט בכ"ל כשאין מוצע
 החולה וגם יתלו סביב החולה קדיכים וכדומה שלא
 יבא הצוק לופט להחולה וגם יכשלו תדיר בבית החולה
 תומך ע"ג גחלים בכ"ל . אם החולה חלש ביותר
 יקחו על שני ליטרה מים ב' או ג' קווינט ליקוואר
 כאדכוס מוכראלום האף מאני אדר פר זיקטון
 סאלפייטר גייקט וגם בכל יום א' לוט וחצי חיכא
 טוב . וגם בתחילת חלאת זה חליה לרופא ליתן
 שום רפואה הנעשה מדברים חריפים המתממים אבל
 ימים בית החולה כל צרכי : ומה טוב שבשעת החלאת
 ישתה מקאכפור עסיק הכ"ל בכל ג' שעות ערך חצי
 כף גדול . וככל שיעורים הנזכרים למעלה ישער
 ליתן להיכוק חצי שיעור ולקטן לפי קטנו יפחת מחצי
 שיעור :

מ"ז עצה ותחבולה למדינת פולין אם לא
 נמצא פיקטריאל זיורע כל צרכי
 ישקו גפרית הדק היטיב ושימו בכלי חרס צר ויעשה
 מחוטין כמין פתילה ויתחוב באמצע הגפרית שהיק
 הכ"ל ויעמוד הכלי הכ"ל תוך הכירים במקום
 שמכשלים המאכל ויתלה סביב הכלי ולמעלה עד
 שיתכסה כולו סמרטוטין מכגדוי צמר וישרה החולה
 סמרטוטין הללו במים היטיב ואם כ' ידליק כנר אחת
 הפתילה

עצירת המגפה

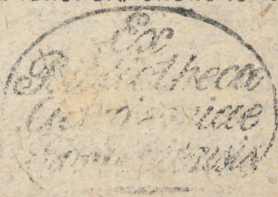
הפתילה הנ"ל ויהי' דלוק עד שישרוף כל הגפרות
ויכנס מתילא כל חוזק הגפרית תוך לחלוחית
שנסמרטיטין הנ"ל ויכחוש את"ז הסמרטיטין ויהי'
מי הסחיטה חמוץ מאוד או יערבמים הללו תוך כל
המשקין הנ"ל ושיעורו ג"כ עד שיחמץ המשקה .
ובמקום שאין קנפור יקח עשב הנקרא בפולין מייאטע
וגם ראזמרין קרויט על ליטרא חומץ ערך
מלא יד מהם וישרה כנ"ל :

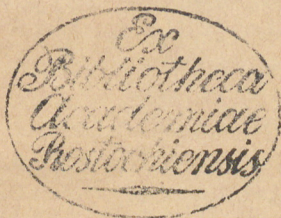
טו"ב מאור שיזהר הכנס לבית החולה שלא
יבלע רוקו כ"א ירבה לרוק
לחץ וסגולה להרבות ברקיקה ילעוס בפיו איינגלקין
ווארניל או פונפיגעל ווארניל או צימרוכד לבן ומה
טוב לכל אדם שיקח ביוצפער עסק או שאר חומץ
חזק מעורב חליו בין ויריח בחוטמו ככה עד שיכנס
תוך חוטמו כזה יעשה שחריק וערכית וכן יעשה
המבקר לחולה טרם כואו ואחר צאתו וירקץ פיו בצאתו
בחומץ ג"כ וטוב שיכערו בחדר החולה וואך חלדר
בערין או ישפך חומץ על ארץ טרם בא המבקר .
ופשיטא שיעשו כל זה בעוסקי כחת וכוסף ע"ז שיסמנו
פיהם וחוטמם בכל אפשרם ועכ"פ ישתו עשן טובאק
כדי שירכו לרוק לחץ . ויזהרו הקרובים לקצר
את החת טרם שיקרות ויקצרו בעומק הארץ את המת
ואת כל בגדיו ומצעות וכל כלי תשמישו :

חי' להחיות כל כשר חי איש ואשה כקטן כגדול
הירא לנפשו טרם בא הרעה
לאדם יעשה לו הרופא שני פונטנעלין ובלשון רוקיאל
כעטור

עצירת המגפה

באשטור אהר ביד ח' ברגל ועב"פ יעשה אחדות
 יקחם פי המכות עד שיעבור הזעם מכל המדינה
 וכן מי שיש לו שום מכה כבר או מחלאת זה יראה
 בכל אפסרו להרחיב הנקב כדי שלא יקחם בזמן
 הזה הפונטנעלין הנ"ל הוא שמירה גדולה המעולה
 שבכולן הנ"ל בהסכמות כל קפרי
 רפואות שבעולם וכל הדאקטרינס בזמן הזה • וגם
 אם כבר חלה האדם ח"ו אף שגפיל למשכך יעמוד לו
 הרופא שני שפאנזיעשע פליגין ואם לא וועיל לא יווק
 עב"פ כלל וכולי האיוואלי יוציאו הארסומי בהם •
 ושאר רצעפטין מהרפואו' להחולה לא רצינו להוציא לאור
 פן יבא ליד רופא שאין מומחה בחל'א בחולה ויחליף וימיר
 להמית ח"ו ולא להחיות אבל כל ההנהגות ורפואות
 המבוארים בח"י פריקים הללו בדוקים ומנוסים המה
 לתועלת רב לשמירת הנזק ולא תאונה רעה לחולה בשום
 ענין ואף מי שאין יכול לקיים כל ההנהגות הנ"ל ויעשה
 רק אחד מהם תועלת רב הוא לעצירת המגפה ורפואת
 החולה בעזרת השם :

Clc 5578. LR7

עצירת המגפה

וכמו כן אם מרגיש האדם קוֹלֵי ראש והדמים מוֹדֵיעִים
שניכרים בבשר וכראים הגידים כנפוחים ומהר
להקיז דם אכן אם נוטל מאדם זה מיד כל הכוחות
ביום א' שהחלה עד שלא יוכל קום ממטתו או לא
יקוץ כלל שאלות רופא מומחה ואם רואה הרופא
שהקוץ לדרכה אנשים ומתו רובן לא יקוץ להבא כלל :

יד סימנים מוכהקים לאנשים שקלו ממגפה
ח"ו נראים בהם כמין ביוֹלֵין
מחגורה ולמטה סמוך לירך או סמוך לגוֹמֵר ולפעמים
נראים בהם כמין פלעקין קטנים ככתם גוֹמֵם וקצת
עמום טוב הוא אם הם אדומים ולפעמים קימן למגפה
העצום או יבשות הלשון וגם סימן כוכד הסמימה
דם מחזיריו ועוד סימן גדול הוא אם כיוס
הלשון כיום ראשון או כראש כו תיכוף
וסימן מוכהק הוא לאחר מיתה
הוא כו כמו שטרופין גדולים
הוא הו השטרופין סימן

מ"ן א"נ יאכל אבשר
ועופות אכל מיני פ
ופשיט פירות החמוצים
וקארשין ופשים ומה טוב מכו
לא ישתה משקים המשכרים כלל
ממשהין החמוצים הכל וישם בתוכו
זויעריות וישם בו זוקר ודשכל זרכו גס
מי

עצירת המגפה

ומה טוב מאוד הנכל הרחובות
בב על אנשים מלובנים או להכעיר
פירות כל המרבה הוא משופת :
הנפוס להזיע במרחץ או
ים חמין והרגיל
ומה טוב
מחזור

לרחוץ במים
שירחוץ את כל
במים אכל
יב מעשה הא

ישבטול ולא יעבוד עבודה קשה שחמ
שיטייל כל יום שעה או שתיים כסדות וכב
רבה לכל היום הרחבת הלב ולא ישים על לבו
ופשיטא שלא לכעוס ואם הכעוס יקח מהרופא
בירר שלאק פולווער וגם הקרדה חסלקת הדמים ואם
החריד ישתה תיכוף טע מפלידער כלומין עם דש
ועב"פ ישתה טע פשוט עם דש ואם הוא שעת שחרית
ישם בו חומץ ג' כ' וטוב לכל אדם להרגיל עצמו בשתית
עשן טובאק ולא יכלע רוקוב"א ירבה לרוק לחוץ :

יב א"ס ח"ו החלם האדם קצת ומרגיש שכי
באזנמוכא יקק תיכוף קוויכט
קרעמאר טארטרע ושוֹלֵם קווייט סיפעקאקואחא
פולווער כדי שיקוץ לחוץ ואם אי אפשר לו להקוץ או
שראח הרופא שעה כו להרבה הלחים והקיאופה
ואעפ"כ מתו רובן יתן הרופא להבא תיכוף בתחלה
סתלקת שני לוט קרעמאר טארטרע כדי שישלש .
וכו